

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

ارسلان علی محمد صالح

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

اندیشہ سیاسی عاشورا

سید ضیاء مرتضوی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اندیشه سیاسی عاشورا

نویسنده:

سید ضیاء مرتضوی

ناشر چاپی:

سید ضیاء مرتضوی

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	اندیشه سیاسی عاشورا
۶	مشخصات کتاب
۶	اندیشه سیاسی عاشورا
۸	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

اندیشه سیاسی عاشورا

مشخصات کتاب

نویسنده: سید ضیاء مرتضوی

ناشر: سید ضیاء مرتضوی

اندیشه سیاسی عاشورا

عاشورا حرکتی سیاسی با خاستگاه کاملاً دینی و از موضع رهبری و امامت جامعه اسلامی و براساس برنامه و چارچوبی از پیش طراحی شده بود. از نخستین روز فرمان به بیعت با حکومت بنی امیه تا سرانجام شهادت سیدالشهدا(ع)، چند ماه بیشتر به درازا نکشید اما پیش‌زمینه‌ها و پیامدهای آن به سالها «پیش» و قرن‌ها «پس» از آن منتهی می‌گردد؛ سالیانی که مسیر امامت و رهبری سیاسی و دینی جامعه اسلامی بویژه سرزمینهای تازه فتح شده، از خطی که پیامبر اکرم(ص) ترسیم کرده و بارها بر آن تأکید جسته بود منحرف شد و در دوران خلیفه سوم به اوج خود رسید و تلاش‌های چشمگیر امیرالمؤمنین علی(ع) و یاران دلسوز حضرت نتوانست همه کجی‌ها را راست و تمام کژی‌ها را درست کند و این گونه بود که دوباره «امور» به دست ناهلان و منحرفانی افتاد که به تعبیر و تأکید امیرالمؤمنین(ع) «ما أَشَلَّمُوا و لکن اسْتَشَلَّمُوا و اسَرَّوْا الکُفْرَ، فَلَمَّا وَجَدُوا اَعْوَانًا عَلَیْهِ اَظْهَرُوهُ؛ هیچ‌گاه اسلام نیاوردند، به اسلام درآورده شدند و کفر را در درون خود پنهان داشتند و همین که بر آن یاورانی یافتند، آشکارش ساختند.» (نهج البلاغه، نامه ۱۶) کافران متظاهر به اسلامی که با برداشتن حکومت علوی از پیش روی خود، اینک قدرت مسلمانان را نیز در خدمت خویش گرفته بودند و شگفت نبود که علی‌رغم پیمان خود، مسیر سلطه برگرده مسلمانان و به بردگی کشاندن آنان را برای جوانی خام و تهی از ارزشهای اسلامی و انسانی، هموار سازند که در کاخ شاهنشاهی معاویه، کاخ آرزوهای دیرینه سران قریش و بنی‌امیه و ابوسفیان را برپا می‌ساخت و روزی که خبر مرگ پدرش پیچید، با خامی تمام همه راه را بر خود هموار دید و این گونه بود که فرزند پاک پیامبر(ص)، حسین بن علی(ع) را میان کشته شدن و یا پذیرش سلطنت وی محدود و محصور ساخت. و شد آنچه شد. قرنهایی که از فردای عاشورا آغاز شد و یکی پس از دیگری آمد و عاشورا همچنان بر دلها حکومت کرد و چون خورشیدی عالمتاب به جانهای مرده گرمی داد و راه مبارزه با ظلم و بیدادگری و فساد و فرون‌طلبی و سلطه‌خواهی و دفاع از ارزشهای دینی و اسلامی را روشنایی بخشید. قرنهایی که «عاشورا» پرچم «احیای امر» اهل بیت(ع) را هر چند با دشواری‌های بسیار برافراشت و «کربلا» میعادگاه کسانی شد که الگوی جامع حاکمیت سیاسی را در امامت و ولایت پیشوایان معصومی می‌جستند که معرفت و عبادت و علم و صبر و حلم و حکمت و شجاعت و ایثار و تدبیر و مدیریت و مردم‌داری آنان بدیل نداشته و ندارد. و آنچه در کربلای سال ۶۱ هجری رخ داد، نمونه‌ای گویا و جاودانه از این حقیقت بود و هست. بدین سان بود که کربلا در آن مقطع تاریخ از یک سو عرصه‌ای شد برای ظهور بالاترین ارزشهای انسانی و کمالات پیشوایی ربّانی در تراز سید شهیدان عالم، حسین بن علی(ع) و یاران گلچین شده وی، و از سوی دیگر پرتگاهی برای سقوط گله‌ای آدمی‌زاده در عمق پستی و رذالت و ناجوانمردی. و به همین سان، عاشورا در سالها و قرنهای پس از خود، در هر مکان، به مثالی روشن و الگویی ماندگار برای رویارویی جبهه حق و باطل درآمد و منطق حسین(ع)، الهام‌بخش منطق مبارزه با ستم و حق‌کشی و دفاع از آزادی و آزادی‌خواهی و جوانمردی و ثبات قدم در حفظ دین و انجام وظیفه گردید. و این چنین شد که به‌درستی چون حسین(ع) و در واقع منش و روش و منطق حسین(ع) ذخیره‌ای الهی برای بقا و گسترش منطق شیعی و بلکه اساس دین به شمار آمد و آن همه عنایت و تأکید امامان بزرگوار(ع) در حفظ و احیا و ترویج را به خود معطوف ساخت. و آن همه عالمان اسلامی، شیعی و غیر شیعی، بر تثبیت و تبلیغ آن پای فشردند و

در طول تاریخ، همواره توده‌های مسلمان بویژه شیعیان جانانه بر گرد علم آن حلقه زدند و حدیث کربلا و منطق عاشورا را سینه به سینه و نسل به نسل و قرن به قرن، سپردند و اینک چندی نمانده است که در آستانه آغاز پانزدهمین قرن وقوع آن قیام خونبار قرار گیریم؛ عاشورایی که در کمال ناباوری و شگفتی مسلمانان، شهادت و اسارت بهترین دست‌پروردگان الهی را در خود جای داد دوست‌داران اهل‌بیت (ع) را برای همیشه سوگوار کرد. تردیدی نیست حرکتی که حسین بن علی (ع) در ماههای پایانی سال ۶۰ هجری از مدینه آغاز کرد، و کاروانی که او به راه انداخت و منطقی که وی و یارانش، بشریت را به آن فراخواندند، ایستایی و خاموشی ندارد و اینک ما در متن یکی از بزرگترین دستاوردهای آن حرکت و آن منطق، قرار داریم. وقوع انقلاب اسلامی و تشکیل نظام جمهوری اسلامی ایران به رهبری حضرت امام خمینی «قدس سره الشریف» در چهاردهمین قرن حرکت تاریخی و پراثر عاشورا، سرانجام روشن و دستاورد مبارکی از آن حرکت الهی و پرتوی از آن خورشید عالمتاب بود و هست. نقشی که عاشورا و منطق سیاسی و دینی حسین (ع) در شکل‌گیری مبارزه و انقلاب و پیروزی آن داشته بر کمتر کسی که آشنای به تاریخ انقلاب و منطق حضرت امام خمینی باشد پوشیده است. نقش‌آفرینی عاشورا در انقلاب و پیروزی محدود نمی‌شود؛ بقا و تقویت نظام اسلامی و گسترش پیام انقلاب بویژه در سالهای جنگ تحمیلی، مرهون همین نقش‌آفرینی است و نباید تردید کرد که ما همچنان نیازمند منطق حسین (ع) و الگوی کربلا و فرهنگ عاشورا هستیم. عاشورا و فرهنگ برخاسته از آن، در عاطفه و احساسات خلاصه نمی‌شود و اساساً خاستگاه اصلی آن، عقلانیت و معرفت دینی و منطق قرآنی است و پیوند عاطفی با عاشورا و حضور قلبی در عرصه کربلا، بیش از هر چیز زمینه فهم منطق حسین (ع) و شناخت اهداف حرکت عاشورایی حضرت و الگویی که از رهبری دینی و سیاسی ارائه می‌دهد را فراهم می‌سازد و این چنین است که زبان «عاطفه» در خدمت قوه «عقل» قرار می‌گیرد و «اشک» عاشق حسین (ع) به «کوثر» زلال معرفت و ولایت حق و حق‌مداران می‌پیوندد و یک قطره آن، دریایی از آتش عذاب الهی را فرومی‌نشانند. و از همین روی است که پیوند عاطفی با کربلا، بیش از آن که در قالب یک هدف درآید یا عرضه شود، ابزاری برای پیوستن به آن همه معارف و حقایق و شناخت و دریافت منطق حسینی است. و درست از همین نقطه است که باید بیش از هر چیز در شناخت منطق عاشورا و روش و منش حسین (ع) و اصحاب وی کوشش کرد و تلاش و همت محافل و مجالس و رسانه‌های تبلیغی را به این سمت سوق داد و از انحرافات که مایه تحریف عاشورا و فرهنگ آن می‌شود و از کج‌روی‌هایی که موجب گم شدن منطق واقعی حسین (ع) می‌گردد پرهیز کرد و پرهیز داد. و انقلاب اسلامی و نظام برخاسته از آن که همچنان نیازمند منطق عاشورا و روش و منش حسین (ع) است، تنها با شناخت درست و معرفی جامع این منطق و پرهیز از یکسویه نگری و ایستادگی بر معرفی صحیح آن است که می‌تواند، به این مهم دست یابد و آن را توشه راه دراز و پرخطر و پرآسیب خود سازد. و در این میان عمده‌ترین بُعد حرکت امام حسین (ع) بُعد سیاسی و تلاش حضرت برای زوال حکومت نامشروع و کوشش برای حاکمیت یافتن دین و سیاست اسلامی تا سرحد آن همه فداکاری است که همواره باید به فراخور جایگاه و اهمیت خویش در طرح و تبیین قیام عاشورا مورد توجه قرار گیرد و به عنوان نقطه محوری حرکت امام (ع) الهام‌بخش راه و رویه جامعه انقلابی و اسلامی ما باشد. «اندیشه سیاسی عاشورا» عنوان مجموعه‌ای از نگارشهای علمی صاحب‌نظران در حوزه اندیشه و تاریخ اسلامی است که به پاس بزرگداشت سالی که آغاز و انجام آن با نام و یاد حسین (ع) و عاشورا مزین و سوگوار شده و از سوی مقام معظم رهبری نیز به سال «عزت و افتخار حسینی» نام گرفته، فراهم آمده است. این مجموعه که برنامه‌ریزی، نگارش و آماده‌سازی آن از ماههای پایانی سال پیش آغاز شد و در سه محور کلی شکل گرفته است، به بُعد اصلی حرکت سیدالشهدا (ع) یعنی وجهه سیاسی آن که در حوزه کار مجله حکومت اسلامی می‌باشد، اختصاص یافته است. سه محور یاد شده عبارتند از: الف. زمینه‌ها، عوامل و اهداف نهضت عاشورا؛ ب. رهبری، مدیریت و نقش مردم در عاشورا؛ ج. پیامها و پیامدهای عاشورا. موضوعهای پیش‌بینی شده و حجم مقاله‌های ارائه شده، علی‌رغم پیش‌بینی اولیه که پیشتر نیز به آگاهی خوانندگان محترم رسانده شده بود، شماره‌های ویژه‌نامه را به سه شماره افزایش داد و طبعاً هر

شماره به یکی از محورهای یادشده اختصاص یافت. به این ترتیب آنچه در دفتر نخست ویژه‌نامه اندیشه سیاسی عاشورا، پیش رو دارید آن دسته از مقاله‌هایی را در بر گرفته که به گونه‌ای، زمینه و عوامل رخداد عاشورا و اهداف سیدالشهدا(ع) از این حرکت را تبیین می‌کند. مقالات دفتر دوم، رهبری، سازماندهی و روش امام(ع) و شخصیت‌های نهضت در آغاز و انجام حرکت و نقش نیروها و مردم، اعم از جبهه حق و باطل را ترسیم می‌کند. و دفتر سوم، به دستاوردها، پیامها و نقش تاریخی عاشورا و مسئولیتی که در حفظ عاشورا و فرهنگ آن وجود دارد، اختصاص یافته است. این مجموعه که حاصل پی‌گیری و تلاش بیش از یک سال دست‌اندرکاران مجله می‌باشد، در کنار مباحث ارزشمند و پرفایده خود، و علی‌رغم اهمیاتی که در پرهیز از ارائه مطالب تکراری وجود داشته، با توجه به شیوه تهیه مقالات، نتوانسته کاملاً از کاستی تکرار برخی مطالب، بویژه در ذکر مستندات رهایی یابد، کمااینکه برخی مقاله‌ها می‌توانست و بایست از عمق و جامعیت بیشتری برخوردار باشد، اما با این همه و به توفیق الهی، در نگاه ما در مجموع می‌تواند برای آشنایی تفصیلی با عاشورا از منظر سیاسی، مفید و حتی پرثمر و در پاره‌ای موارد راهگشا باشد و تکرار ناگزیر برخی مستندات، از جمله بعضی سخنان امام(ع)، در مقاله‌هایی چند، که نوعاً از منظر متفاوت صورت گرفته، به نظر می‌رسد چندان مایه ملال خاطر و خرده‌گیری نباشد و به هر حال خود را ناگزیر از آن می‌دانستیم. خوشحالیم که با همت و همراهی گروهی از صاحب‌نظران و فرزندان و نویسندگان حوزه و دانشگاه و نیز همکاران محترم مجله، این ویژه‌نامه توانست قریب به اتفاق موضوعات پیش‌بینی شده را در خود جای دهد و در مجموع حدود پنجاه مقاله و اثر در بیش از ۱۵۰۰ صفحه را تقدیم علاقه‌مندان کند. برای آشنایی خوانندگان ارجمند، با شخصیت علمی نویسندگان و پدیدآوردگان این مجموعه، در پایان دفتر سوم، به معرفی اجمالی آنان پرداخته شده است. مجله در همین جا لازمی‌داند از همه دست‌اندرکاران ویژه‌نامه بویژه نویسندگان و پژوهشگران ارجمند، سپاسگزاری کند. امید می‌رود این تلاش ناچیز در پیشگاه سرور آزادگان و سالار شهیدان، حضرت ابی‌عبدالله‌الحسین(ع) و یاران فداکار و خاندان معظم ایشان پذیرفته شود و بدین طریق مقبول در گاه حضرت حق، جلّ و علا، افتد و همه در زمره کسانی قرار گیریم که خطاب به حسین(ع) و اصحاب وی، به حقیقت آرزو می‌کنند «یا لیتنا کُنّا معکم ففوز فوزاً عظیماً». ان شاء الله

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتتمع فرهنگی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می‌دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البيت عليهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت عليهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

(الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی
(ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه
(ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...
(د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

(ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای
(و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)
(ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و ...
(ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

(ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه
(ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال
دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان
تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۵۳-۰۶۰۹ به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می‌دارد و با حجت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

اصفهان

فائمه

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹